

महाराष्ट्र शासन
अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक विभाग, नाशिक
आदिवासी विकास भवन, तळ मजला, गडकरी चौक, जुना अग्रा रोड, नाशिक ४२२००२
दुरध्वनी क्रमांक (०२५३) २५७५८९६, Email-atc.nsk-mh@gov.in

जा.क्र. आस्था-२०२४/भरती/प्र.क्र. ०१/का.२(३)/१३७१ नाशिक, दिनांक :- २७ फेब्रु २०२६

आदिवासी विकास भरती -२०२४
लघुटंकलेखक पदाच्या व्यावसायिक चाचणी करिता
जाहीर सुचना

आदिवासी विकास भरती - २०२४ अंतर्गत लघुटंकलेखक पदाची व्यावसायिक कौशल्य चाचणी गोपनीय संस्थेद्वारे दि. ०६ मार्च २०२५ रोजी परिक्षा परिषद, पुणे मधील परिक्षा केंद्रावर घेण्यात येणार आहे. त्यानुषंगाने, सर्व उमेदवारांना कळविण्यात येते की, त्यांचे वैयक्तिक ई-मेलवर परीक्षेचे प्रवेशपत्र उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. तरी सर्व उमेदवार यांनी आपापले मेल आयडी वरून लघुटंकलेखक पदाची व्यावसायिक कौशल्य चाचणी परीक्षेचे प्रवेशपत्र प्राप्त करून घ्यावे.

तसेच, लघुटंकलेखक पदाची व्यावसायिक चाचणी करिता अनुसरावयाची कार्यपध्दती या सोबत जोडण्यात येत आहे. संबंधीत सर्व उमेदवारांनी कार्यपध्दती चे अवलोकन करावे.

व्यावसायिक कौशल्य चाचणी संदर्भातील आवश्यक सुचना आदिवासी विकास विभागाच्या <https://tribal.maharashtra.gov.in> या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात येणार असल्याने उमेदवारांनी आपले ई-मेल व संकेतस्थळास वारंवार भेट द्यावी.

ठिकाण :- नाशिक

दिनांक :- २७.०२.२०२६

दिनकर पावरा
अपर आयुक्त
आदिवासी विकास,
नाशिक विभाग, नाशिक

महाराष्ट्र राज्य
अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक विभाग, नाशिक
आदिवासी विकास भवन, तळ मजला, गडकरी चौक, जुना अग्रा रोड,
नाशिक ४२२००२
दुरध्वनी क्रमांक (०२५३) २५७५८९६, Email-atc.nsk-mh@gov.in

जा.क्रं. आस्था-२०२४/भरती/प्र.क्र.०९/का.२(३)/ 1377 नाशिक, दिनांक :- 27 फेब्रु २०२६

प्रति,
मा.आयुक्त,
आदिवासी विकास महाराष्ट्र राज्य,
नाशिक.

विषय:- सरळसेवा पदभरती-२०२४, अपर आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक यांचे कार्यक्षेत्रातील वर्ग-३ संवर्गातील लघुटंकलेखक या पदाची जाहिर सुचना प्रसिध्द करणेबाबत.

महोदय,

उपरोक्त संदर्भिय विषयानुसार सविनय सादर करण्यात येते की, अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक अंतर्गत रिक्त पदे भरण्याकरीता आयबीपिएस कंपनीकडून लघुटंकलेखक या पदाची ऑनलाईन परिक्षा दिनांक १६.०९.२०२५ रोजी घेण्यात आलेली आहे. त्यानुसार लघुटंकलेखक परीक्षेत ४५% गुण प्राप्त केलेल्या उमेदवारांची गुणवत्ता यादी दिनांक १४.०६.२०२५ रोजी विभागाच्या <https://tribal.maharashtra.gov.in> या अधिकृत संकेत स्थळावरून प्रसिध्द करण्यात आलेली आहे.

लघुटंकलेखक परीक्षेत ४५% गुण प्राप्त केलेल्या उमेदवारांची ८० गुणांची व्यावसायिक कौशल्य चाचणी परिक्षा घेण्याबाबत आयोजन करण्यात आलेले असून त्याबाबतची जाहिर सुचना प्रसिध्द करावयाची असल्याने कृपया आपले स्तरावरून संकेत स्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावी, हि विनंती.

सहपत्र- लघुटंकलेखक पदाच्या व्यावसायिक कौशल्य चाचणी परीक्षाकरीता जाहीर सुचना.

आपला विश्वासू

(दिनकर पावरा)
अपर आयुक्त

आदिवासी विकास, नाशिक

व्यावसायिक चाचणी लघुटंकलेखक परीक्षेसाठी अनुसरून करावयाची कार्यपध्दती व गुणदान पध्दतीने प्रारूप

१. गोपनीय संस्थेकडून उच्चश्रेणी लघुलेखक (मराठी व इंग्रजी), निम्नश्रेणी लघुलेखक (मराठी व इंग्रजी) आणि लघु टंकलेखक (मराठी व इंग्रजी) या संवर्गासाठी ८० गुणांची संगणक प्रणालीवर आधारित संगणक लघुलेखन चाचणी आयोजित करण्यात येईल. या परीक्षेमध्ये ८० गुणांचा एक गती उतारा (Speed Passage) राहिल.

२. अ) संगणक लघुलेखन परीक्षा ही, ज्या परीक्षा केंद्रावर संगणक उपलब्ध आहेत, अशा परीक्षा केंद्रांवर घेण्यात येईल. यामध्ये उमेदवारांना सोडवावयाचा गती उतारा (Speed Passage) हा संगणकाच्या माध्यमातून सॉफ्टवेअर द्वारे हेडफोनने ऐकविण्यात येईल.

ब) परीक्षा केंद्रावर येताना उमेदवारांनी पेन, पेन्सिल, शार्पनर, Transparent Writing Pad, परीक्षेचे प्रवेश पत्र आणि आधार कार्ड/ पॅन कार्ड / ड्रायव्हिंग लायसन्स यापैकी कोणतेही एक फोटो ओळखपत्राची मूळ प्रत तसेच दिव्यांग उमेदवार असल्यास दिव्यांगाबाबतचे प्रमाणपत्र सोबत आणणे अनिवार्य आहे.

क) चाचणी दरम्यान खोडरबर (Eraser) वापरण्यास मनाई असल्यामुळे उमेदवारांना परीक्षा केंद्रावर खोडरबर आणता येणार नाही.

ड) कर्णबधिर प्रवर्गाचा दावा केलेले दिव्यांग उमेदवार चाचणीसाठी स्वतःचे श्रवणयंत्र घेऊन येऊ शकतात.

३. अ) कोणत्याही उमेदवाराला स्वतःचा किबोर्ड आणण्याची परवानगी दिली जाणार नाही.

ब) किबोर्डमध्ये कोणताही तांत्रिक बिघाड नसल्यास केवळ उमेदवारांच्या मागणीवरून कोणत्याही उमेदवारांस कीबोर्ड बदलून मिळणार नाही.

क) कीबोर्डमध्ये तांत्रिक बिघाड नसतानाही उमेदवाराने कीबोर्ड बदलून देण्याचा आग्रह केल्यास सदर उमेदवारांचे कृत्य हे परीक्षा आयोजनामध्ये अडथळा समजण्यात येईल व अशा उमेदवारांवर विभागाच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल.

४. अ) एक मिनिटाचा सराव परिच्छेद (Trial Passage) व ४ मिनिटांच्या गती उताराचे डिक्टेशन (श्रुतलेखन) संगणकावर देण्यात येणार असल्याने प्रत्येक परीक्षा केंद्रावर साधा Auxillary Port असलेला हेडफोन उमेदवारांना संस्थेमार्फत / परीक्षा केंद्रामार्फत उपलब्ध करून देण्यात येईल.

ब) साध्या हेडफोन व्यतिरिक्त इतर कोणतेही इयरफोन, ब्लूटूथ हेडफोन परीक्षा केंद्रामध्ये आणणाऱ्या उमेदवारास परीक्षा केंद्रामध्ये प्रवेश देण्यात येणार नाही. परीक्षा केंद्रामध्ये कोणत्याही प्रकारचे स्पीकर, रेकॉर्डिंगचे साहित्य चीप किंवा मोबाईल आढळून आल्यास गैरप्रकार या सदरात गृहीत धरण्यात येईल. उमेदवाराने व्यावसायिक चाचणीमध्ये अनुचित मार्ग वापरल्यास सदर उमेदवारास चाचणी परीक्षेसाठी अपात्र ठरविले जाईल व संबंधितांवर कठोर कारवाई करण्यात येईल.

५. मराठी लघुलेखनामध्ये टंकलेखन करताना ISM-६.२ REMINGTON MARATHI हा फॉन्ट By Default वापरण्यात येईल व इंग्रजी टंकलेखनासाठी QWERTY किबोर्ड लेआऊट राहिल, त्या अनुषंगाने उमेदवारांनी प्रशिक्षित व्हावयाचे आहे.

परीक्षा सुरु होण्यापूर्वी उमेदवारांनी करावयाच्या आवश्यक कृती :-

६. अ) परीक्षेच्या दिवशी उमेदवारांना ४५ मिनिटे आधी परीक्षा केंद्रावर हजर राहणे बंधनकारक राहिल. प्रत्येक उमेदवाराने संगणक लॅबमध्ये बसतांना आपल्या बैठक क्रमांकाच्या चढत्या क्रमांकानुसारच बसावयाचे आहे. लॉगिन करण्यापूर्वी उमेदवारांनी कीबोर्ड व माऊस सुस्थितीत असल्याची पूर्णपणे खात्री करून घ्यावी. कीबोर्ड चाचणीसाठी त्यांना संगणकामधील Notepad सॉफ्टवेअरचा वापर करता येईल, कीबोर्डची चाचणी उमेदवारांनी परीक्षा सुरु होण्यापूर्वी संगणकावर करून घ्यावी.

ब) उमेदवारांना परीक्षा केंद्रावरील संगणक तंत्रज्ञांकडून Login व Password मिळतील. ते संगणकांत नोंदवल्यानंतर परीक्षा प्रणालिस सुरुवात होईल, प्रत्यक्षात परीक्षा सुरु झाल्यानंतर म्हणजेच उमेदवारांनी लॉगिन केल्यानंतर उमेदवारांना हेडफोनमधील आवाज व्यवस्थित ऐकू येतो किंवा कसे? याची पडताळणी करण्यासाठी ३० सेकंदाची टेस्ट ऑडिओ (Test Audio) ऐकविण्यात येईल. आवाज व्यवस्थित ऐकू न आल्यास उमेदवारांनी परीक्षा केंद्रावरील तज्ञांशी संपर्क करावयाचा आहे. आवाज व्यवस्थित ऐकू आल्यानंतर, "मला उपलब्ध करून दिलेले संगणक, कीबोर्ड, माऊस, हेडफोन हे मी तपासले असून ते सुस्थितीत आहेत" असे उमेदवाराने I AGREE यावर टिक करून प्रमाणित करावयाचे आहे. नंतरच पुढील ट्रायल पॅसेजला पासवर्ड (Controller Password) टाकल्यानंतर परीक्षेची वेळ प्रत्यक्षात सुरु होईल. त्यानंतर सरावासाठी व प्रपाठयवाचकाच्या आवाजाची ओळख व्हावी, यासाठी सर्वप्रथम सराव पॅसेज (Trial Passage) चे श्रुतलेखन (Mock Dictation) देण्यात येईल. हा सराव पॅसेज (Trial Passage) केवळ आणि केवळ प्रपाठयवाचकाच्या आवाजाची ओळख होण्यासाठी असेल.

क) ट्रायल पॅसेज हा एक मिनिटाचा असणार आहे. ट्रायल पॅसेजचे श्रुतलेखन (Dictation) घेणे अनिवार्य राहिल, मात्र त्याचे Transcription/ Typing (लिप्यंतर) करावयाचे नाही.

ड) ट्रायल पॅसेजचे श्रुतलेखन झाल्यानंतर व Outline काढल्यानंतर त्यावर लागलीच पेनाने काट मारावी, जेणेकरून उमेदवारांना टंकलेखन करतांना चाचणी उतारा (Trial Passage) आणि वास्तविक उतारा यामध्ये संभ्रम निर्माण होणार नाही.

७. अ) ट्रायल पॅसेजचे डिक्टेसन झाल्यानंतर संगणकाच्या स्क्रीनवर १५ सेकंदाचा Countdown येईल व त्यानंतर वास्तविक गती उताराच्या श्रुतलेखनाला (Dictation) सुरुवात करण्यात येईल. परीक्षेला सुरुवात झाल्यानंतर अगोदर गती उताराच्या डिक्टेसन हेडफोन द्वारे सॉफ्टवेअरच्या माध्यमातून ऐकविण्यात येईल.

ब) उमेदवारांना, प्रचलित असलेल्या लघुलेखन पुस्तिकेमध्ये (Dictation Notebook) ज्या रुंदीच्या रेषा असतात, त्या Line Spacing प्रमाणे आखणी केलेल्या उत्तरपत्रिका पुरविण्यात येतील. त्यावर गती उताराचे Dictation घेतल्यानंतर प्रत्यक्षात संगणकावर लगेचच गती उताराचे Transcription (लिप्यंतर) टंकलेखन करावयाचे आहे.

क) गती उतारासाठी जी काही निर्धारित वेळ दिलेली असेल, त्या वेळेमध्ये गती उतारा टंकलिखित करावयाचा आहे. उताराच्या टंकलेखनाची वेळ संपल्यानंतरच SUBMIT बटन कार्यान्वित होईल. SUBMIT बटन न दाबल्यास किंवा राहून गेल्यास गती उतारा आपोआप सबमिट होईल.

ड) परीक्षेची वेळ संपल्यानंतर पर्यवेक्षकांच्या परवानगी शिवाय उमेदवारांना परीक्षा हॉल सोडण्याची परवानगी दिली जाणार नाही.

८. लघुलेखनाच्या परीक्षेमध्ये श्रुतलेखन (Dictation) व लिप्यंतर (Transcription) हे संगणकावर होणार आहे. हा मुद्दा लक्षात घेता विषयनिहाय (लघुलेखनाच्या वेगानुसार) परीक्षेचा कालावधी खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे :-

अ) लघुलेखक संवर्गाच्या संगणक लघुलेखन चाचणीचा आराखडा:-

अ.क्र.	संवर्ग	लघुलेखनाचा वेग (शब्द प्रति मिनिट)	शब्द संख्या	डिक्टेसन कालावधी	टंकलेखन कालावधी
१.	उच्च श्रेणी लघुलेखक	१२०	४८०	४ मिनीटे	५५ मिनीटे
२.	निम्न श्रेणी लघुलेखक	१००	४००	४ मिनीटे	४५ मिनीटे
३.	लघुटंकलेखक	८०	३२०	४ मिनीटे	३५ मिनीटे

ब) लघुलेखनाच्या वेगानुसार परीक्षेचा एकूण कालावधी खालीलप्रमाणे राहिल:-

अ.क्र.	भाषा	लघुलेखनाचा वेग (शब्द प्रति मिनिट)	परीक्षा संरचना	परीक्षा कालावधी
१.	इंग्रजी/मराठी/हिंदी	१२०	ट्रायल पॅसेज (१ मिनिट) + काउंट डाऊन (१ मिनिट) + वास्तविक श्रुतलेखन (४ मिनिटे) + श्रुतलेखनाचे विश्लेषण करुन टंकलेखन करणे (५५ मिनिटे)	६१ मिनिटे (दिव्यांग उमेदवारांसाठी ७२ मिनिटे)
२.	इंग्रजी/मराठी/हिंदी	१००	ट्रायल पॅसेज (१ मिनिट) + काउंट डाऊन (१ मिनिट) + वास्तविक श्रुतलेखन (४ मिनिटे) + श्रुतलेखनाचे विश्लेषण करुन टंकलेखन करणे (४५ मिनिटे)	५१ मिनिटे (दिव्यांग उमेदवारांसाठी ६१ मिनिटे)
३.	इंग्रजी/मराठी/हिंदी	८०	ट्रायल पॅसेज (१ मिनिट) + काउंट डाऊन (१ मिनिट) + वास्तविक श्रुतलेखन (४ मिनिटे) + श्रुतलेखनाचे विश्लेषण करुन टंकलेखन करणे (३५ मिनिटे)	४१ मिनिटे (दिव्यांग उमेदवारांसाठी ४८ मिनिटे)

९. उपरोक्त आराखडयानुसार प्रस्तुत संवर्गासाठी व्यावसायिक चाचणीचे गुणदान खालीलप्रमाणे असेल.

- अ) सदर गती उतारा हा ८० गुणांचा असून संगणक लघुलेखन-टंकलेखन व्यावसायिक चाचणीमध्ये पात्र होण्यासाठी उमेदवारांना एकूण किमान ४०% गुण म्हणजेच किमान ३२ गुण मिळविणे बंधनकारक राहिल.
- ब) संगणक लघुलेखन व्यावसायिक चाचणी परीक्षेमध्ये उमेदवाराने श्रुतलेखन लघुलिपित करणे अनिवार्य आहे. लघुलिपी संकेताकृतीसाठी (Outline) गुण देण्यात येणार नाहीत. मात्र आऊटलाईनसाठी गुण नसले तरी उत्तरपत्रिकेमध्ये आऊटलाईन आढळून न आल्यास किंवा अयोग्य आढळून आल्यास उमेदवाराचे संगणकावरील लिप्यंतर ग्राह्य धरले जाणार नाही आणि त्याला गुण दिले जाणार नाहीत, व उमेदवार अपात्र ठरेल.
- क) परीक्षा संपल्यानंतर सर्व विद्यार्थ्यांची संकेताकृती काढलेली उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे जमा करुन घेण्यात येतील. पर्यवेक्षकांकडे आल्यानंतर त्याची तज्ञांकडून तपासणी करुन घेण्यात येईल व त्यामध्ये काही गैरप्रकार आढळून आल्यास संबंधित उमेदवारांबाबत स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्यात येईल.
- ड) लिप्यंतरामध्ये २ चुकांसाठी १ गुण कमी करण्यात येईल. गती उतार्यामध्ये जेवढ्या चुका होतील, उदा. शब्द वगळणे, अतिरिक्त शब्द लिहिणे, शुध्दलेखनातील चुका इत्यादीसाठी दोन चुकांसाठी एक गुण कमी करण्यात येईल. इंग्रजी गती उतार्यामधील Case Sensitivity यामधील चुकांना देखील गुण कमी करण्यात येतील.
- इ) वाक्यानंतर Full Stop, Comma, Exclamation Mark, Question Mark दिल्यानंतर Space बटनाचा वापर करुन व त्यानंतर पुढील वाक्याला सुरुवात करावी. एक स्पेस (Space) न दिल्यास व पुढील वाक्य लगेचच टंकलिखित केल्यास चुक धरण्यात येईल.

